

національний університет імені Тараса Шевченка». Старобільськ, 2021. 418 с.

2. Гузій Н. В. Теорія та методика професійно-педагогічної підготовки освітянських кадрів: акмеологічні аспекти. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 516 с.

3. Лук'янова Л. Б., Вовк М. П., Соломаха С. О., Грищенко Ю. В. Практична підготовка майбутніх педагогів у закладах вищої педагогічної освіти: українські реалії і перспективи: науково-аналітична доповідь. Київ – Чернівці : Букрек, 2023. 80 с.

4. Rudy S. Consultancy, disruption, and the pulse of pedagogy. Teaching and learning together in higher education. Chicago : MacArthur Foundation, 2016. 325 p.

5. Santos J., Figueiredo A. S., Vieira M. Innovative pedagogical practices in higher education: An integrative literature review. *Nurse Education Today*. 2019. Vol. 72. P. 12–17.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-512-9-39>

STRUCTURAL ANALYSIS OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE COMPUTER TECHNOLOGY SPECIALISTS

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Pashkov A. V.

*Postgraduate student at the Department
of Informatics and Methods
of its Teaching
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National
Pedagogical University
Ternopil, Ukraine*

Пашков А. В.

*аспірант кафедри інформатики та
методики її навчання
Тернопільський національний
педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Підвищення якості підготовки майбутніх фахівців комп'ютерних технологій як педагогів професійного навчання – одна із ключових проблем сучасної професійно-педагогічної освіти. Саме тому перед викладачами висувуються нові завдання, які полягають у формуванні в студентів не просто знань, вмінь та навичок, а загальнокультурних та фахових компетентностей, що відповідають видам майбутньої професійно-педагогічної діяльності. Згідно стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» для

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти результатом навчання є готовність студента до таких видів професійно-педагогічної діяльності: навчально-професійної, науково-дослідницької, освітньо-просектувальної, організаційно-технологічної, навчання за обраною робітничою професією (згідно спеціалізації) [3].

Професійна діяльність майбутніх фахівців комп'ютерних технологій як педагогів професійного навчання є однією з найскладніших основ, що встановлюють особливі вимоги до якості організації освітнього процесу, відтворення особистісних якостей (зокрема специфічних особливостей педагогічного спілкування) та їхнього впливу на досягнення поставлених цілей та завдань підготовки, організації управлінської діяльності та виховання [1, с. 77]. Фахова компетентність майбутніх фахівців комп'ютерних технологій як педагогів професійного навчання є сукупністю професійних знань, умінь та навичок, а також компетентностей, що формуються під впливом індивідуальних особливостей, якостей конкретного педагога, а також стандартів та нормативів, вимог [4, с. 136]. Таким чином, ефективна професійна педагогічна діяльність педагога професійного навчання вибудовується лише на основі професіоналізму та готовності використовувати низку знань, умінь та навичок на практиці, а також індивідуальних особливостей викладача.

Процес формування фахової компетентності майбутніх фахівців комп'ютерних технологій як педагогів професійного навчання є динамічним та складним, що вибудовується з урахуванням планомірного формування та акумулювання представлених компетентностей у складну систему, що впливає на бачення результатів педагогічної діяльності. Крім того, фахова компетентність майбутніх фахівців комп'ютерних технологій як педагогів професійного навчання відображає бачення освітніх процесів, готовність до проектування та конструювання, відтворення продуктів методичної діяльності, застосування інформаційно-комунікаційних технологій, готовність до саморозвитку та безперервної самоосвіти тощо. Відтак, до етапів формування фахової компетентності належать процеси: планування шляхів саморозвитку → визначення цілей саморозвитку → визначення завдань саморозвитку → самоаналізу → рефлексії (самовияву та самокорекції) [5, с. 53].

Формування фахової компетентності майбутніх фахівців комп'ютерних технологій є повторюваним, колоподібним процесом, оскільки в процесі педагогічної діяльності існує необхідність систематичного та безперервного підвищення професіоналізму особистості педагога професійного навчання [2, с. 120]. У межах діяльності майбутніх фахівців комп'ютерних технологій висвітлюються суб'єкти та об'єкти освітнього процесу, засоби, форми та методи організації освітнього

процесу, педагогічні, технологічні, навчальні, організаційні, виховні функції, розвиток особистісного потенціалу студентів, що відбувається у процесах цілепокладання та формування змісту підготовки педагогів професійного навчання.

Професійний розвиток особистості майбутніх фахівців комп'ютерних технологій як педагогів професійного навчання відбувається крізь підструктури особистості, зокрема, соціально-професійну спрямованість, фахову компетентність, психолого-фізіологічні властивості та професійно-особистісні якості, що мають екстрафункціональний характер [4] стосовно будь-якої спеціальності, що є констеляцією професійно значущих знань, умінь, навичок, властивостей та якостей.

Загалом варто визначити, що фахова компетентність ґрунтується на професійних якостях майбутніх фахівців комп'ютерних технологій та їхніх соціально-комунікативних та індивідуальних здібностях, що забезпечують ефективність професійної діяльності. Також варто виокремити основні сфери формування фахових компетентностей у майбутній діяльності фахівців комп'ютерних технологій як педагогів професійного навчання:

- сфера організаційно-управлінської діяльності;
- сфера виробничо-технологічної діяльності;
- сфера методичної роботи;
- сфера професійного навчання;
- сфера науково-дослідної роботи;
- сфера культурно-просвітницької діяльності.

Таким чином, структура фахової компетентності майбутніх фахівців комп'ютерних технологій як педагогів професійного навчання є сукупністю педагогічних, виробничо-технологічних, соціально-комунікативних, дидактико-технологічних і рефлексивних компетентностей. Водночас, поряд з окресленими професійними знаннями, уміннями, навичками та компетентностями, що формують фахову компетентність педагогів професійного навчання, варто також виокремити здатність до: організації професійних адаптаційних процесів; системного бачення педагогічних процесів; аналізу інноваційного досвіду; проведення педагогічних експериментів; використання інформаційних технологій в освітньому процесі; організації індивідуальної, самостійної та навчально-дослідницької роботи учнів; оволодіння оперативним збиранням, зберіганням і систематизацією тієї чи іншої інформації для забезпечення ефективного освітнього процесу та здійснення власної науково-дослідницької діяльності; орієнтацію на безперервний розвиток, загальну гнучкість у досягненні поставлених завдань.

Література:

1. Гвоздецька Ю. Психолого-педагогічна підготовка педагогів професійного навчання: дефінітивний аналіз. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2023. Вип. 4. С. 70–78.
2. Дубова Н. В. Інноваційні підходи до реалізації змісту підготовки майбутніх педагогів професійної освіти. *Modern engineering and innovative technologies*. 2023. № 29–03. С. 119–123.
3. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. *Наказ Міністерства освіти і науки України № 1460 від 21.11.2019 р.* Взято з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/015-Profosvita-bakalavr.pdf>
4. Сажієнко О. П. Компоненти та рівні сформованості фахової компетентності у майбутніх бакалаврів сфери комп'ютерних технологій. *Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи* : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (Умань, 11–12 жовт. 2018 р.). Умань : Візаві, 2018. С. 135–137.
5. Щербак О. І. Проблеми професійно-педагогічної освіти в сучасних умовах. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*. 2017. Вип. 18–19. С. 50–56.